

Przykładowy plan wynikowy dla przedmiotu MUZYKA w gimnazjum
na podstawie Programu nauczania, podręcznika *Muzyka w gimnazjum, Warsztatów oraz Poradnika dla nauczyciela*
(do nowej podstawy programowej)
 Opracowała Agnieszka Kreiner-Bogdańska

	TEMAT LEKCJI	ZAKRES MATERIAŁU	OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ		Wykorzystane pomoce dydaktyczne i działania praktyczne
			PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE	
SEMESTR I					
1.	Dźwięk i jego właściwości	Wysokość, barwa, dynamika. Podstawowe terminy muzyczne – nazwy dźwięków. Klawiatura i strój muzyczny.	Uczeń: Zna nazwy dźwięków. Zna podstawowe cechy dźwięku. Rozpoznaje i opisuje układ klawiatury.	Uczeń: Wyjaśnia pojęcie ultra i infradźwięku, pogłosu. Zna nazwy oktaf, potrafi je wskazać na klawiaturze. Zna wzorcową częstotliwość dźwięku w muzyce.	Komputerowe programy muzyczne. Keyboard.
2.	Głos i instrumenty muzyczne	Podział instrumentów. Rodzaje głosu ludzkiego.	Zna podstawowy podział instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku, potrafi wymienić przykłady instrumentów z różnych grup. Zna różne rodzaje głosu ludzkiego. Potrafi rozróżnić różne rodzaje głosu.	Zna podział instrumentów, potrafi podać po kilka instrumentów z każdej grupy. Umie określić rodzaj głosu śpiewaka na podstawie nagrania. Zna nazwiska wybitnych śpiewaków.	Tablice instrumentów, tabela w podręczniku. Próby różnego rodzaju emisji głosu i gwizdu. Nagrania wybitnych śpiewaków.
3.	Instrumenty dęte drewniane	Zasada działania instrumentów dętych	Wyjaśnia zasadę działania instrumentów dętych	Zna i rozróżnia instrumenty dęte drewniane. Określa	Flet prosty. Pokaz zasady działania i

		drewnianych i sposób gry na przykładzie fletu prostego. Różne rodzaje instrumentów dętych. Flet, klarnet, saksofony. Skale i możliwości instrumentów dętych drewnianych.	drewnianych. Potrafi podać przykłady instrumentów dętych drewnianych.	różnice w barwie i budowie instrumentów, w przybliżeniu określa ich skale. Potrafi zagrać kilka dźwięków lub melodię na flecie prostym. Potrafi, słuchając nagrania, rozpoznać instrument na podstawie barwy.	nauka gry (prostej melodii). Nagrania instrumentów dętych drewnianych. Pokaz instrumentów dostępnych w szkole. Ilustracje w podręczniku.
4.	Instrumenty dęte blaszane i klawiszowe	Zasada działania instrumentów dętych blaszanych i sposób gry. Różne rodzaje instrumentów dętych blaszanych. Trąbka i puzon. Skale i możliwości instrumentów. Instrumenty dęte klawiszowe. Zasada działania. Akordeon i organy. Wirtuozi gry.	Wyjaśnia zasadę działania instr. dętych blaszanych i klawiszowych. Potrafi podać przykłady tych instrumentów i je opisać.	Zna i rozróżnia instrumenty dęte blaszane (trąbkę i puzon) oraz dęte klawiszowe. Porównuje ich budowę i skale. Potrafi poznać instrument, słuchając nagrania. Potrafi wymienić nazwisko wirtuoza gry na instrumencie dętym (organach).	Pokaz instrumentów dostępnych w szkole (akordeon, trąbka). Ilustracje w podręczniku. Nagrania wirtuozów instrumentów dętych.
5.	Instrumenty strunowe	Zasada działania instrumentów strunowych. Budowa instrumentów i sposoby gry. Skale i możliwości instrumentów. Wirtuozi gry na instrumentach dętych.	Opisuje budowę i sposób gry na gitarze i fortepianie. Potrafi zagrać kilka dźwięków i akordów. Potrafi wymienić nazwiska polskich wybitnych pianistów.	Potrafi zagrać kilka akordów na gitarze i na fortepianie. Potrafi w przybliżeniu określić skale instrumentów strunowych. Potrafi poznać instrument, słuchając nagrania. Potrafi wymienić nazwiska wybitnych pianistów i innych wirtuozów.	Pokaz instrumentów dostępnych w szkole (gitarra akustyczna, fortepian). Prezentacja i nauka kliku akordów na gitarze. Ilustracje w podręczniku. Nagrania wirtuozów (pianistów,

					gitarzystów itp.).
6.	Instrumenty smyczkowe	Rodzina instrumentów smyczkowych. Sposoby gry. Wirtuozi.	Wymienia przykłady instrumentów smyczkowych w kolejności od najwyższego do najniższego. Zna podstawową budowę instrumentów smyczkowych (struny, pudło rezonansowe, smyczek).	Opisuje i porównuje z sobą instrumenty smyczkowe. Potrafi określić ich skalę (na klawiaturze). Zna nazwiska sławnych wirtuozów gry na skrzypcach i wiolonczeli.	Pokaz instrumentów (skrzypce), ilustracje w podręczniku. Nagrania wirtuozów.
7.	Instrumenty perkusyjne i elektryczne	Grupy i rodzaje instrumentów perkusyjnych. Budowa i zasada działania. Przykłady instrumentów: kotły, werbel, wibrafon. Zestawy perkusyjne. Instrumenty elektryczne. Zasada działania gitary elektrycznej i keyboardu.	Zna zasadę działania instrumentów perkusyjnych. Podaje przykłady instrumentów perkusyjnych i opisuje ich budowę. Potrafi posłużyć się wybranym instrumentem perkusyjnym. Rozróżnia instrumenty elektromechaniczne i elektroniczne. Podaje przykłady obu grup instrumentów.	Opisuje i porównuje sposób gry na różnych instrumentach perkusyjnych. Zna zasadę funkcjonowania instrumentów elektromechanicznych i elektronicznych. Rozpoznaje wybrane instrumenty perkusyjne ze słuchu. Potrafi zagrać na keyboardzie prostą melodię z akordami.	Pokaz instrumentów perkusyjnych i elektrycznych (keyboard). Demonstracja możliwości gry, pokaz i nauka gry na instrumencie perkusyjnym i keyboardzie. Ilustracje w podręczniku. Nagrania instrumentów perkusyjnych.
8.	Zespoły muzyczne, orkiestra	Zespoły wokalne i instrumentalne. Rodzaje chórów. Powtórzenie wiadomości o grupach instrumentów. Skład instrumentalny i brzmienie zespołów	Zna skład zespołów chóralnych i kameralnych. Wymienia grupy instrumentów wchodzących w skład orkiestry symfonicznej. Opisuje skład zespołów	Wymienia grupy i poszczególne instrumenty orkiestry symfonicznej i ich układ na estradzie koncertowej. Odróżnia ze słuchu brzmienie wybranych	Nagrania chórów, zespołów i orkiestr. Analiza utworu Benjamina Brittena <i>The Young Person's Guide do the Orchestra</i> .

		kameralnych, orkiestr dętych, kameralnych, symfonicznych. Kompanie operowe i baletowe. Rola dyrygenta.	kompanii operowych. Rozróżnia ze słuchu brzmienie chóru, zespołu kameralnego i orkiestry symfonicznej. Potrafi wymienić nazwę i siedzibę polskiej filharmonii i opery. Wykonuje notatkę opisującą utwór Benjamina Brittena (z pomocą nauczyciela).	instrumentów i grup instrumentów w utworze Benjamina Brittena i samodzielnie wykonuje notatkę opisującą przebieg utworu. Potrafi wymienić nazwy i siedziby znanych filharmonii i teatrów operowych w Polsce i na świecie oraz nazwiska sławnych dyrygentów. Aktywnie muzykuje w zespole.	
9.	Zapisywanie dźwięku. Pismo nutowe. Pisanie nut tradycyjne i komputerowe Przekazywanie dźwięku	Podstawowe znaki pisma nutowego (pięciolinia, klucze, nuty, pauzy, takty, oznaczenia dynamiki, tempa i artykulacji). Programy komputerowe do pisania nut. Pobieranie, nagrywanie, odtwarzanie plików muzycznych.	Potrafi nazwać i rozróżnić podstawowe znaki i określenia pisma nutowego. Potrafi posługiwać się sprzętem do nagrywania i odtwarzania dźwięku, potrafi poszukiwać muzyki w internecie.	Potrafi aktywnie posługiwać się zapisem nutowym. Potrafi posługiwać się komputerowym programem do pisania nut. Zna komputerowe programy do nagrywania i przetwarzania dźwięku.	Komputer z oprogramowaniem muzycznym (internetowe portale muzyczne i programy do pisania nut).
10	Różnorodność muzyki	Różne podziały muzyki. Muzyka świecka i sakralna. Pojęcie homofonii i polifonii. Muzyka programowa i absolutna.	Zna i potrafi odróżnić muzykę wokalną, instrumentalną, programową i absolutną, sakralną i świecką. Zna pojęcie faktury homofonicznej i polifonicznej.	Rozróżnia ze słuchu fakturę homofoniczną i polifoniczną, potrafi podać przykłady faktury z literatury muzycznej. Bierze aktywny udział w dyskusji na temat różnorodności i wartości	Nagrania różnych rodzajów muzyki.

				różnego rodzaju muzyki.	
11	Elementy dzieła muzycznego: melodia, rytm, harmonia	Pojęcie melodii, rytmu, harmonii, interwału, akordu, skali. Konsonanse i dysonanse. Inne elementy dzieła muzycznego.	Potrafi wymienić i opisać podstawowe elementy dzieła muzycznego: melodię, rytm, harmonie. Odróżnia ze słuchu skalę dur i moll. Potrafi wystukać lub wytańczyć prosty rytm.	Zna pojęcie akordu, interwału, harmonii i melodii oraz innych elementów dzieła muzycznego. Odróżnia konsonanse i dysonanse. Podaje (gra na instrumencie) przykłady interwałów i skal muzycznych. Potrafi powtórzyć usłyszany prosty rytm. Zna funkcje harmoniczne. Gra na instrumencie akordy dur i moll.	Ilustracje w podręczniku. Instrument melodyczny z klawiaturą (pianino, keyboard). Instrumenty perkusyjne (do wykonywania rytmów tanecznych). Praktyczne poznawanie kroków tanecznych.
12	Formy muzyczne. Forma piosenki, pieśni, rondo	Budowa dzieła muzycznego. Motyw, fraza, okres. Konstrukcja formy pieśni i ronda.	Zna i opisuje poznane określenia. Potrafi wymienić i opisać poznane formy muzyczne.	Potrafi wymienić, opisać i porównać poznane formy muzyczne i podać przykłady z literatury muzycznej.	Ilustracje (schematy graficzne form muzycznych) w podręczniku. Nagrania utworów muzycznych o omawianych formach.
13	Temat w muzyce. Wariacje	Pojęcie tematu w literaturze i muzyce. Sposoby przetwarzania tematu. Forma wariacji.	Potrafi podać przykłady tematu muzycznego i zna kilka rodzajów jego przetwarzania.	Opisuje wszystkie poznane rodzaje przetwarzania tematu w muzyce. Rozpoznaje w słuchanym utworze i opisuje formę wariacji.	Ilustracje (schematy graficzne form muzycznych) w podręczniku. Nagrania utworów muzycznych o omawianych formach.
14	Formy polifoniczne: kanon i fuga	Pojęcie imitacji. Forma kanonu i fugi.	Potrafi zaśpiewać prostą melodię w kanonie i wyjaśnia, na czym polega	Opisuje (w uproszczeniu) konstrukcję fugi, podaje przykłady z literatury	Śpiew, instrumenty melodyczne do wykonywania kanonu.

			imitacja w muzyce. Zna pojęcie formy fugi.	muzycznej.	Nagrania utworów muzycznych o omawianych formach.
15	Forma sonatowa	Allegro sonatowe – jego tematy, ogniwa; ekspozycja, przetworzenie, reprzyza.	Zna istotę formy sonatowej: dwa tematy oraz trzy ogniwa – ekspozycję, przetworzenie i reprzyzę.	Rozpoznaje i opisuje formę sonatową podczas słuchania utworu. Podaje przykłady z literatury muzycznej.	Ilustracje (schematy graficzne) w podręczniku. Nagrania utworów muzycznych o omawianych formach.
16	Formy cykliczne - suita	Budowa suity. Suita taneczna w różnych epokach i „koncertowa”, np. z muzyki baletowej lub teatralnej.	Zna zasadę budowy suity. Podaje przykłady suity tanecznej.	Podaje skład suity w okresie renesansu i baroku, rozróżnia rytmy tańców podczas słuchania.	Ilustracje (schematy graficzne) w podręczniku. Nagrania utworów muzycznych o omawianych formach.
17	Sonata, symfonia, koncert	Formy wieloczęściowe. Budowa sonaty, symfonii, koncertu instrumentalnego.	Opisuje schemat budowy sonaty – wymienia jej części. Porównuje budowę i skład instrumentalny sonaty, symfonii i koncertu instrumentalnego.	Potrafi opisać słuchaną sonatę lub jej część. Potrafi określić jej formę, tempo, charakter.	Ilustracje (schematy graficzne) w podręczniku. Nagrania utworów muzycznych o omawianych formach.
18	Opera i balet	Budowa opery i dramatu muzycznego. Złożoność dzieła operowego. Taniec klasyczny. Widowiska baletowe.	Zna podstawowe ogniwa wchodzące w skład dzieła operowego. Podaje przykładową budowę opery (uwertura, recytatyw, aria, duet, chór, finał). Zna przykłady polskich oper. Zna pojęcie motywu	Bierze udział w dyskusji na temat racji bytu opery we współczesnym świecie. Potrafi wymienić kompozytorów oper i dramatów muzycznych polskich i zagranicznych.	DVD przedstawień operowych i baletowych.

			przewodniego i zasadę konstrukcji dramatu muzycznego.		
II SEMESTR					
19	Polska muzyka ludowa. Tańce narodowe	Podział Polski na regiony pod względem folkloru. Tańce narodowe: polonez, mazur, krakowiak, oberek. Oskar Kolberg. Rola folkloru jako inspiracji artystycznej. Muzyka ludowa własnego regionu.	Potrafi wystukać rytmy i zna charakter polskich tańców narodowych. Rozróżnia tańce narodowe ze słuchu. Ma wiadomości na temat muzyki ludowej własnego regionu. Wie, kim był Oskar Kolberg. Podaje przykłady utworów inspirowanych polskim folklorem.	Potrafi zatańczyć podstawowe kroki tańców narodowych. Podaje przykłady ludowych instrumentów muzycznych i kapel ludowych. Zna inne tańce ludowe (np. góralskie). Charakteryzuje utwory inspirowane polską muzyką ludową.	Taniec – rytmy i kroki taneczne polskich tańców narodowych. DVD z tańcami ludowymi. Nagrania polskiej muzyki ludowej i muzyki inspirowanej folklorem.
20	Muzyka ludowa Europy	Muzyka ludowa wybranych regionów Europy. Tańce różnych narodów.	Wymienia przykłady tańców ludowych Europy Środkowej i Południowej.	Zna rytmy i charakter oraz rozpoznaje ze słuchu wybrane tańce Europy.	DVD i nagrania tańców ludowych Europy.
21	Muzyka amerykańska - country i jazz	Cechy muzyki jazzowej. Pojęcie swingu, instrumentarium jazzowe. Historia i podstawowe kierunki jazzu. Muzyka country.	Zna źródła jazzu i charakterystyczne cechy jazzu. Podaje przykładowe kierunki muzyki jazzowej. Zna historię powstania muzyki country.	Zna i charakteryzuje wybrane kierunki muzyki jazzowej. Zna nazwiska sławnych gwiazd jazzu. Zna pojęcie swingu.	Nagrania muzyki country i jazzu.
22	Tańce towarzyskie	Wybrane tańce towarzyskie klasyczne i latynoskie, np. walc, tango.	Potrafi wymienić i opisać kilka wybranych tańców towarzyskich. Zna rytm i kroki taneczne wybranego tańca.	Potrafi wykonać kroki taneczne kilku wybranych tańców towarzyskich. Rozpoznaje rytmy taneczne ze słuchu.	Taniec – nauka kroków tanecznych tańców towarzyskich. Nagrania DVD i internetowe.
23	Muzyka	Historia rocka. Wybrane	Zna historię rocka.	Gra w szkolnym zespole	Nagrania muzyki

.	rockowa	kierunki muzyki rockowej. Zespoły rockowe.	Potrafi wymienić kilka zespołów rockowych, które weszły do historii tego gatunku.	rockowym. Bierze udział w dyskusji klasowej i potrafi uzasadnić swoje poglądy na temat muzyki rockowej.	rockowej.
24	Polskie hymny i pieśni patriotyczne	Polski hymn narodowy, pieśni patriotyczne: Rota, Warszawianka i inne.	Śpiewa z pamięci co najmniej dwie zwrotki polskiego hymnu narodowego i jedną pieśń patriotyczną.	Śpiewa z pamięci wszystkie zwrotki polskiego hymnu narodowego, śpiewa z pamięci lub gra melodie wybranych pieśni patriotycznych.	Pianino lub keyboard – akompaniament pieśni.
25	Muzyka w teatrze i filmie. Piosenka literacka	Charakterystyka i znaczenie muzyki teatralnej i filmowej. Sławni kompozytorzy. Poezja i muzyka - piosenka literacka.	Podaje przykłady muzyki filmowej i opisuje jej rolę (np. <i>Pan Tadeusz</i>). Podaje przykłady poezji wykorzystanej w piosence literackiej.	Zna nazwiska wybranych polskich i zagranicznych kompozytorów muzyki filmowej i teatralnej. Samodzielnie śpiewa piosenki. Zna nazwiska piosenkarzy wykonujących piosenki literackie.	Nagrania DVD filmów. Nagrania piosenkarzy. Pianino lub keyboard.
26	Muzyka w średniowieczu. Powstanie muzyki wielogłosowej	Kalendarium kultury z podziałem na epoki. Kalendarium średniowiecza. Powstanie muzyki wielogłosowej. Muzyka religijna i świecka.	Zna czas trwania epoki średniowiecza w muzyce. Charakteryzuje przykładowe utwory muzyki średniowiecznej. Rozpoznaje melodię Bogurodzicy. Podaje przykłady muzyki polskiego średniowiecza.	Gra na instrumencie fragment melodii Bogurodzicy. Demonstruje, w jaki sposób powstawała muzyka wielogłosowa. Podaje przykłady instrumentów średniowiecznych. Wie, kim byli średniowieczni trubadurzy i truwerzy. Zna nazwiska wybranych kompozytorów średniowiecza.	Kalendarium – ilustracja w podręczniku. Nagrania muzyczne. Pianino lub keyboard. Flet prosty.

27	Muzyka renesansu.	Kalendarium epoki renesansu. Cechy muzyki w renesansie – rozwój muzyki świeckiej, tańce. Rozwój wielogłosowości. Muzyka chóralna. Instrumenty renesansu. Złoty wiek muzyki polskiej. Kompozytorzy renesansu w Polsce.	Zna czas trwania epoki renesansu. Zna główne kierunki rozwoju muzyki w epoce renesansu: muzyka świecka, chóralna, wielogłosowa. Podaje przykłady tańców renesansowych. Podaje nazwiska i przykłady kompozycji wybranych kompozytorów polskiego renesansu. Potrafi opisać słuchany utwór muzyczny.	Zna nazwiska i wybrane utwory kompozytorów renesansu polskiego i włoskiego. Porównuje cechy muzyki średniowiecza i renesansu. Potrafi opisać charakter tańca renesansowego na podstawie nagrania.	Kalendarium – ilustracja w podręczniku. Nagrania muzyczne.
28	Muzyka baroku. Bach i Haendel	Kalendarium epoki baroku. Pojęcie <i>basso continuo</i> . Instrumenty epoki – klawesyn. Formy muzyki baroku. Zespoły instrumentalne. Powstanie opery. Claudio Monteverdi. Bach i Haendel. Muzyka polskiego baroku.	Zna czas trwania epoki. Wyjaśnia pojęcie <i>basso continuo</i> . Wymienia typowe dla muzyki barokowej formy muzyczne (np. <i>suita</i> , <i>concerto grosso</i>) i potrafi je scharakteryzować. Wymienia nazwiska kompozytorów epoki baroku (Bach, Haendel), podaje przykłady ich twórczości. Potrafi opisać słuchany utwór muzyczny.	Opisuje klawesyn i porównuje z fortepianem. Potrafi wymienić nazwiska kompozytorów polskiego baroku i podać przykłady ich dzieł. Rozpoznaje ze słuchu muzykę barokową (typową, np. ze względu na <i>basso continuo</i>). Zna historię powstania opery we Florencji.	Kalendarium – ilustracja w podręczniku. DVD i nagrania muzyki baroku. Taniec.
29	Muzyka klasyczna. Haydn,	Kalendarium epoki klasycznej w muzyce. Klasycy wiedeńscy. Epoka klasyczna w Polsce –	Zna czas trwania epoki klasycznej w muzyce. Opisuje kilka	Zna życiorysy i twórczość Mozarta i Beethovena. Potrafi porównać cechy	Kalendarium – ilustracja w podręczniku.

	Mozart, Beethoven	czasy Stanisława Augusta. Pierwsze polskie opery, Karol Kurpiński. Cechy muzyki klasycznej: homofonia. Formy muzyki klasycznej.	podstawowych cech muzyki klasycznej. Wymienia podstawowe formy muzyki klasycznej. Zna sylwetki Haydna, Mozarta i Beethovena i potrafi podać przykłady ich dzieł. Potrafi opisać słuchany utwór muzyczny.	muzyki barokowej i klasycznej. Rozpoznaje ze słuchu utwór z epoki klasycznej (np. Mozarta). Rozpoznaje poszczególne instrumenty orkiestry symfonicznej.	Nagrania muzyki klasycznej (nagrania DVD oper).
30	Muzyka romantyzmu	Kalendarium epoki. Cechy muzyki romantycznej. Nowe formy muzyczne. Znaczenie muzyki fortepianowej i pieśni artystycznej. Rozwój orkiestry symfonicznej. Wybitni kompozytorzy romantyzmu i wirtuozi (Henryk Wieniawski).	Wymienia podstawowe cechy muzyki romantycznej. Podaje przykłady nowych form powstałych w okresie romantyzmu. Zna podstawowe fakty z życia i twórczości Henryka Wieniawskiego. Potrafi opisać słuchany utwór muzyczny.	Porównuje cechy muzyki klasycznej i romantycznej (podobieństwa i różnice). Porównuje formy muzyki klasycznej i romantycznej. Zna nazwiska i przykłady z twórczości wybranych przedstawicieli epoki romantyzmu w muzyce (np. Schubert, Czajkowski). Potrafi zaśpiewać artystyczną pieśń romantyczną.	Kalendarium – ilustracja w podręczniku. Nagrania dzieł epoki romantyzmu. Pianino, keyboard.
31	Fryderyk Chopin	Życie, twórczość oraz cechy charakterystyczne muzyki Chopina. Konkursy Chopinowskie.	Zna daty urodzenia i śmierci oraz życiorys Fryderyka Chopina. Zna podstawowe gatunki i formy muzyczne, jakie tworzył Chopin (mazurki, polonezy itd.). Potrafi opisać słuchany utwór Chopina.	Zna nazwiska i nagrania laureatów konkursów chopinowskich. Potrafi wymienić wszystkie podstawowe gatunki i formy muzyki Chopina. Rozpoznaje utwory Chopina ze słuchu.	Nagrania muzyki Chopina, nagrania laureatów Konkursów Chopinowskich.

32	Stanisław Moniuszko i opera romantyczna	Życie i twórczość Stanisława Moniuszki. Opery, pieśni, muzyka religijna. Opera narodowa w innych krajach Europy.	Zna życiorys Stanisława Moniuszki. Potrafi podać tytuły kilku oper Moniuszki. Zna treść wybranych oper Moniuszki. Potrafi podać tytuły kilku pieśni Moniuszki. Potrafi opisać słuchany utwór muzyczny.	Zna twórczość operową, pieśniarską, symfoniczną i sakralną Moniuszki. Potrafi uzasadnić, dlaczego Moniuszko uważany jest za twórcę polskiej opery narodowej. Potrafi podać nazwiska kompozytorów i przykłady opery romantycznej z innych krajów europejskich (Verdi, Czajkowski, Wagner). Potrafi zaśpiewać pieśń Stanisława Moniuszki, np. <i>Prząśniczkę</i> .	Nagranie DVD opery Moniuszki, nagrania pieśni i arii Moniuszki. Pianino, keyboard.
33	Muzyka przełomu wieków, nowe kierunki. Mieczysław Karłowicz	Kalendarium wydarzeń epoki. Późny romantyzm i nowe style muzyczne. Polscy kompozytorzy – Mieczysław Karłowicz. Impresjonizm i jego cechy. Inspiracje muzyką egzotyczną i folklorem..	Zna życiorys Mieczysława Karłowicza, potrafi wymienić kilka jego dzieł. Podaje cechy impresjonizmu w muzyce. Potrafi opisać słuchany utwór muzyczny.	Zna tytuły poematów symfonicznych Mieczysława Karłowicza i potrafi scharakteryzować (na przykładzie słuchanego przykładu) ich styl. Porównuje impresjonizm w muzyce z malarstwem. Podaje tytuły wybranych utworów skomponowanych w tym stylu i nazwiska kompozytorów – przedstawicieli impresjonizmu w muzyce. Potrafi wykonać na pianinie skalę całotonową.	Pianino, keyboard, nagrania muzyki z przełomu wieku.
34	Karol	Życie i twórczość Karola	Zna życiorys i tytuły	Charakteryzuje inspiracje w	Nagrania utworów

.	Szymanowski	Szymanowskiego. Cechy stylu w poszczególnych okresach twórczości.	wybranych utworów Karola Szymanowskiego. Potrafi wymienić kilka utworów z różnych okresów. Opisuje słuchany utwór.	muzyce Karola Szymanowskiego w różnych okresach jego twórczości: wpływ impresjonizmu, wpływ kultury antycznej, wpływ folkloru i podaje przykłady utworów.	Karola Szymanowskiego.
35	Muzyka współczesna, różne kierunki	Kalendarium wydarzeń XX wieku. Muzyka pierwszej połowy XX wieku. Rozwój rytmu, atonalność. Igor Strawiński. Olivier Messiaen. Muzyka drugiej połowy XX wieku. Muzyka eksperymentalna, muzyka elektroniczna.	Wymienia główne cechy muzyki pierwszej połowy XX wieku. Podaje przykłady utworów. tego okresu. Charakteryzuje wybrane kierunki w muzyce drugiej połowy XX wieku.	Potrafi porównać niektóre cechy muzyki wieku XIX i XX. Potrafi wymienić niektóre rodzaje eksperymentów w muzyce. Zna pojęcie klastera i potrafi zademonstrować go na pianinie. Zna nazwiska wybranych kompozytorów XX wieku.	Nagrania utworów muzyki XX wieku. Pianino do ćwiczeń eksperymentalnych.
36	Polska muzyka współczesna. Życie muzyczne w Polsce i na świecie	Polscy kompozytorzy współcześni: Penderecki, Lutosławski, Górecki. Instytucje kultury: filharmonie, opery, festiwale, konkursy muzyczne. Wybitne postacie życia muzycznego w Polsce. Źródła informacji o życiu muzycznym w Polsce i na świecie.	Zna nazwiska wybitnych polskich kompozytorów współczesnych i wymienia przykłady skomponowanych przez nich utworów. Zna siedziby i działalność instytucji kultury w Polsce. Wymienia najważniejsze konkursy i festiwale muzyczne w Polsce. Uczestniczy w koncertach i przedstawieniach operowych.	Charakteryzuje słuchane utwory Pendereckiego, Góreckiego, Lutosławskiego. Zna nazwiska i wybrane fragmenty utworów światowych kompozytorów współczesnych. Śledzi muzyczne wydarzenia w Polsce i na świecie. Zna nazwiska i osiągnięcia wybitnych artystów współczesnych. Przegląda prasę muzyczną.	Nagrania polskich kompozytorów współczesnych. Internet jako źródło informacji o współczesnym życiu muzycznym w Polsce i na świecie.

			Posługuje się internetem dla uzyskania informacji o życiu muzycznym.		
--	--	--	--	--	--